

הקוד האתי של עמותת EMDR ישראל

עמותת EMDR ישראל - קוד אתי

הצהרת עקרונות אתיים

אוקטובר 2022

עודכן ביוני 2023

מבוסס על הקוד האתי של EMDR אירופה, מרץ 2022
עורכת: עדית יהודית לוי (בעזרתם הנדיבה של ישעיהו לוי ואפרת אקירי)
אשרור: ועד עמותת EMDR ישראל

עדכון הקוד - יוני 2023, ע"י ועדת אתיקה, עמותת EMDR ישראל

קישור לקוד האתי של EMDR אירופה:

<https://emdr-europe.org/wp-content/uploads/2022/08/EMDR-Europe-Code-of-Ethics.pdf>

תוכן עניינים

4	א. הקדמה
4	ב. קבלת החלטות
5	ג. מבנה הקוד
5	ד. עקרונות אתיים
5	1.ד. עקרון הכבוד
6	ד.1.א. תקן כללי לכבוד
6	ד.1.ב. תקן לפרטיות ולחיסיון
7	ד.1.ג. תקן להסכמה מדעת
7	ד.1.ד. תקן להגדרה עצמית
8	2.ד. עקרון הכשירות
8	ד.2.א. תקן מודעות לאתיקה מקצועית
8	ד.2.ב. תקן כשירות ופיתוח כשירות
8	ד.2.ג. תקן הכרה במגבלות כשירות
9	ד.2.ד. תקן הכרה בגבולות השיטות
9	ד.2.ה. תקן של מגבלות עקב מסגרות חיצוניות
9	3.ד. עקרון האחריות
9	ד.3.א. תקנים של אחריות
10	ד.3.ב. תקנים של סיום והמשכיות הטיפול
10	4.ד. עקרון היושרה
10	ד.4.א. תקן של יושרה ודיוק
11	ד.4.ב. תקן למניעת ניצול וניגודי עניינים
11	ד.4.ג. תקן לשמירת גבולות אישיים
12	ד.4.ד. תקן להתמודדות עם התנהגות לא אתית
12	מקורות
12	נספח
12	1. הסכמה מדעת למחקר
14	2. תקן לתדרוך וסיכום עם משתתפי המחקר
14	3. הסכמה מדעת להקלטת תיעוד קולות ותמונות במחקר

הקוד האתי של עמותת EMDR ישראל

14	הסכמה מדעת למחקר.....	.4
14	תחקור.....	.5
15	דיווח תוצאות מחקר.....	.6
15	גניבה ספרותית.....	.7
15	שיתוף תוצאות מחקר למטרות אימות (תיקוף).....	.8

א. הקדמה

- עמותת EMDR ישראל מכירה בחובתה לקבוע ולקיים את הסטנדרטים הגבוהים ביותר של מקצועיות וכן לקדם התנהגות אתית, עמדות ופסקי דין מצד מטפלי האגודה ואגודות הנמצאות בשיתופי פעולה עם האגודה. האגודה מקדמת את הקוד האתי על ידי:
 - יצירת מודעות לצורך בהגנה על הציבור
 - הבעת עקרונות אתיים ברורים, ערכים ותקנים
 - קידום סטנדרטים אלה על ידי חינוך וייעוץ
 - פיתוח ויישום שיטות סיוע למטפלי EMDR; פיקוח ותמיכה בהנחיה בהתאם לכללי האתיקה
 - סיוע למטפלי EMDR בהתלבטויות אתיות
 - יצירת הזדמנויות לשיח בנושאים אלה
- עמותת EMDR ישראל זיהתה את הצורך בקוד אתי ואת הצורך בעדכנו באופן שוטף.
- קיומו של קוד זה מאפשר להעריך ולבצע פעולות מתקנות על כל הפרה אתית, דרך עמותת EMDR ישראל.
- הקוד הופק תוך התייחסות למגוון קודים אתיים קיימים של אגודות שונות, המפורטים בהמשך בסעיף "מקורות". בכל אי-הלימה בין הקוד לבין נוהג מקצועי, יש לפנות לעמותת EMDR ישראל לצורך דיון.
- ידוע כי מטפלי EMDR חברים גם באגודות וגופים מקצועיים נוספים, שיש להם קודים אתיים משלהם.
- הקוד האתי מהווה חלק בלתי נפרד מתהליך ההסמכה, ולכן על כל חבר אגודה – מטפל או יועץ מוסמך – לקבל על עצמו לעמוד בכל העקרונות האתיים המוצגים בקוד זה.
- בבואם לשקול מה הוא יישום אתי פרקטי, מטפלי EMDR צריכים להסתמך על כשירות מקצועית ועל מיומנותם המקצועית.
- במקרה של תלונה או פנייה, על מטפלי EMDR לשתף פעולה באופן מידי ומלא עם האגודה הישראלית של EMDR.
- על מטפלי EMDR לשתף פעולה באופן מידי ומלא עם ארגונם המקצועי, עם ארגונים רלוונטיים בארץ ועם חוקי מדינתם.
- מטפלי EMDR מצופים להתנהגות קולגיאלית ומכבדת עם עמיתים, עם חברי העמותה הישראלית ועם חברי עמותת EMDR בעולם. מכאן, על כל אינטראקציה להיות מכבדת, ערכית, הוגנת וכנה, ולהביא בחשבון את זכויות המטופלים, את זכויות העמיתים וזכויות כל אדם המעורב באינטראקציה במערכת יחסים בין אישית.
- הסכמה לקוד האתי ולקוד ההתנהגות שרירה וקיימת בכפוף לחוקי המדינה.

ב. קבלת החלטות

- אתיקה ניתן להגדיר כ"מדע המוסר" או "כללי התנהגות". המחשבה על האתיקה צריכה לחלחל לכל רמות הפעילות המקצועית. לפני תחילת העבודה המקצועית יש להביא בחשבון, כחלק מהקשר העבודה, את ההשלכות האתיות יחד עם מסגרות משפטיות, מקצועיות ואחרות.
- התחומים שזוהו, ויש להתייחס אליהם בקוד האתי:
 - יחסים מרובים - כאשר מטפל ה- EMDR מחויב למספר בעלי עניין שונים;
 - יחסים אישיים - כאשר מטפל ה- EMDR מפר את האמון של מטופל או של מטופלים;
 - סטנדרטים לא ברורים או לא מספקים - כאשר מטפל ה- EMDR אינו מודע או מתעלם מנהלים המקובלים על ידי עמיתים מוסמכים לטיפול EMDR;
 - הפרת סודיות – כאשר לא נשמרו כללי הסודיות, או לא הובהרו מראש עם בעלי העניין;

הקוד האתי של עמותת EMDR ישראל

- כשירות – כאשר מועלית טענה לכשירות מזויפת או מטעה; כאשר לא קיימים אמצעי הגנה ומעקב נאותים בתחומי טיפול חדשים;
- סוגיות מחקריות - כולל זיוף נתונים, אי-קבלת הסכמה, גניבה ספרותית או אי-הכרה בעבודתו של אחר או בתרומתו.
- בעיות בריאותיות של המטפל, המשפיעות על ביצוע או התנהגות;
- הכפשה של בעלי מקצוע, ארגונים או שיטות טיפול, יצירת קונפליקטים וכד'.
- רבים מהחששות לעיל כרוכים בהתנהגות לא אתית, חלקם עקב חוסר מידע, תכנון לקוי או רשלנות. חשיבה, שיקוף, תמיכת עמיתים, הדרכה ושקיפות מקצועית – כל אלה אמצעים שיש בכוחם למנוע בעיות ומצבים בלתי רצויים.

ג. מבנה הקוד

- קוד זה מבוסס על ארבעה עקרונות אתיים, המהווים יחד את תחומי האחריות העיקריים בהם נבחנו נושאים אתיים.
עקרונות אלה הם:
 - כבוד
 - כשירות
 - אחריות
 - יושרה
- כל עיקרון אתי מוגדר בהצהרת ערכים, המשקפת את האמונות הבסיסיות שמנחות את החשיבה האתית, את קבלת ההחלטות ואת ההתנהגות.
בנוסף:
- כל עיקרון אתי מוגדר על ידי מערכות של תקנים, המפרטים את ההתנהגות האתית שעמותת EMDR ישראל מצפה מחבריה.

ד. עקרונות אתיים

ד.1 עקרון הכבוד

הצהרת ערכים

- מטפלי EMDR מעריכים את כבודם וערכם של כל בני האדם. זאת - תוך רגישות לדינמיקה של סמכות המטפל או השפעתו, כפי שהיא נתפסת בקרב מטופלים ועמיתים, ותוך דגש לזכויות האדם, לרבות זכויות הפרטיות וההגדרה העצמית.

הקוד האתי של עמותת EMDR ישראל

ד.1.א תקן כללי לכבוד

על מטפלי EMDR:

- (i) לכבד הבדלים אישיים, תרבותיים ומקצועיים, כולל - אך לא רק - הבדלים שקשורים לגיל, לנכות, להשכלה, למוצא אתני, למין, למגדר, לזהות מגדרית, לנטייה מינית, לשפה, למוצא לאומי, לגזע, לדת; לכבד החלטות בתחום הבריאות, והבדלים שקשורים לסטטוס זוגי או משפחתי או חברתי, או לסטטוס סוציו-אקונומי. עליהם להימנע מכל פעולה שיש בה ביטול או פגיעה בזכויות האדם של המטופל או של אחרים המושפעים מכך, ובזכויותיהם המשפטיות והאזרחיות.
- (ii) לכבד את הידע, התובנה, הניסיון והמומחיות של עמיתים למקצוע או בעלי מקצועות רלוונטיים וארגונים מקצועיים, ולעשות כל מאמץ לשיתוף פעולה מקצועי עם עמיתים, ככל שניתן, ובמידה שהדבר לא עומד בסתירה לאינטרסים של המטופלים.
- (iii) להימנע מנוהלי עבודה שאינן הוגנים או בנקיטה של דעות קדומות.
- (iv) במקרה של חילוקי דעות, להיות מוכנים להסביר את הבסיס לקבלת החלטות מהבחינה האתית.
- (v) לתמוך במדיניות, בהחלטות ובחוקה של המדינה ושל EMDR EUROPE ולכבד אותן.
- (vi) להימנע מפעילות אשר אינה מכבדת או מכפישה את ארגון EMDR EUROPE או את הגישה הטיפולית ב- EMDR.

ד.1.ב תקן לפרטיות ולחיסיון

על מטפלי EMDR:

- (i) לשמור תיעוד מעקב.
- (ii) לחשוף מידע סודי רק לאחר קבלת הסכמתם של המטופלים הכשירים משפטית או של נציגיהם המוסמכים כדין.
- (iii) לכשיידרש, להגביל את היקף חשיפת המידע למינימום הנדרש, בהתאם למטרות המקצועיות, בהתאם לדרישה המסוימת או הבקשה, וכן - ככל שהדבר יידרש על פי החוק - בהתאם להרשאת הלקוח.
- (iv) לשמור את התיעוד והמידע הסודי באופן שימנע חשיפה בשוגג.
- (v) ליידע את המטופלים, החל מהמפגש הראשון, לגבי מגבלות השמירה על סודיות, תוך התייחסות ספציפית ל:
 - א. התחייבויות משפטיות ואתיות שעלולות להימצא בניגוד עניינים;
 - ב. סבירות לקיום התייעצות עם עמיתים לשם הגברת האפקטיביות של הטיפול; וכן;
 - ג. אפשרות שצד שלישי, כגון מתרגמים או בני משפחה, יתבקשו לסייע כדי להבטיח שהטיפול לא ייפגע עקב בעיית תקשורת.
- (vi) להגביל הפרות סודיות לאותן נסיבות חריגות שבהן יש ראיות מספיקות, המעלות חשש כבד לגבי:
 - א. בטיחות המטופלים;
 - ב. בטיחותם של אנשים אחרים העלולים להיות בסיכון בשל התנהגותו של המטופל; או
 - ג. בריאות, רווחה או בטיחות של ילדים או של מבוגרים פגיעים.
- (vii) להתייעץ עם עמית כאשר נשקלת הפרה של סודיות, אלא אם התייעצות כזו עלולה לעכב תהליכים ואינה מעשית, נוכח הדחיפות בצורך לחשיפת מידע.
- (viii) לתעד כל הפרה של סודיות ואת הסיבות המחייבות גילוי מידע סודי ללא הסכמה.
- (ix) לשמור על סודיות המידע הנוגע לאחרים, בעת חשיפת מידע סודי אודות מטופלים, וכן להעניק סיוע הולם להבנת המהות והתוכן של המידע הנמסר.

הקוד האתי של עמותת EMDR ישראל

- (x) להקליט אודיו, וידאו או לצלם מטופלים אך רק באישור מפורש של מטופלים, הנחשבים כבעלי כשירות משפטית או באמצעות נציגים מורשים כדון.
- (xi) לפעול כדי להבטיח שעמיתים, אנשי צוות, חניכים, ומפקחים העובדים עם מטפלי EMDR יבינו ויכבדו את הוראות הקוד לגבי הטיפול במידע סודי.

ד.1.ג תקן להסכמה מדעת

על מטפלי EMDR:

- (i) להבטיח למטופלים, ובמיוחד לילדים ולמבוגרים פגיעים, הזדמנות ראויה להבין את טבעם, תכליתם ותוצאותיהם הצפויות של כל השירותים המקצועיים או ההשתתפות במחקר, על מנת שיוכלו לתת הסכמה מדעת, ככל שהיכולות שלהם מאפשרות.
- (ii) לשאוף לקבל הסכמה מדעת של כל המטופלים, שמציעים להם שירותים מקצועיים או שמזמינים אותם להשתתף במחקר.
- (iii) לשמור תיעוד נאות: מתי, איך וממי התקבלה הסכמה מדעת.
- (iv) להיות ערניים למצב שבו מטופלים פוטנציאליים אינם בעלי יכולות או כשירות משפטית למתן הסכמה מדעת לטיפול.
- (v) כאשר יש צורך דחוף במתן שירות מקצועי - ולא ניתן לקבל הסכמה מדעת ממטופלים או לזהות נציג מורשה כדון - יש להתייעץ, אם אפשר, עם בן משפחה או מטפל שנמצא בקשר שוטף עם המטופל. זאת, על מנת להעריך את התגובות הפוטנציאליות של המטופל, ולסייע בקביעה מיטבית לגביו.
- (vi) כאשר האופי הספציפי של השירותים המקצועיים המתוכננים מונע קבלת הסכמה מדעת ממטופלים או מנציגיהם המורשים כדון, יש לקבל אישור ספציפי מוועדת האתיקה של הרשויות המוסדיות המתאימות. כאשר אין סמכות אתית מתאימה, יש להתייעץ עם עמיתים למקצוע.
- (vii) כאשר האופי הספציפי של המחקר המתוכנן מונע קבלת הסכמה מדעת ממטופלים או מנציגיהם המורשים כדון, יש לקבל אישור ספציפי מוועדת האתיקה של הרשויות המוסדיות המתאימות. כאשר אין סמכות אתית מתאימה, יש להתייעץ עם עמיתים למקצוע.
- (viii) יש להקפיד במיוחד על הסכמה מדעת אצל עצורים, מאחר שנסיונות המעצר עשויות להשפיע על יכולתם של אותם מטופלים להסכים באופן חופשי.

ד.1.ד תקן להגדרה עצמית

על מטפלי EMDR:

- (i) לנסות ולתמוך בהגדרת הזהות העצמית של מטופלים, תוך ערנות למגבלות האפשריות של מאפיינים אישיותיים ו/או של נסיבות חיצוניות, הכרוכים בהגדרה עצמית.
- (ii) להבטיח מההתקשרות הראשונה שהמטופלים מודעים לזכותם לסגת בכל עת מקבלת שירותים מקצועיים או מהשתתפות במחקר.
- (iii) להיענות לבקשות של מטופלים לפרוש מהשתתפות במחקר, ולהקפיד שיושמדו כל הנתונים המזוהים איתם באופן אישי, כולל הקלטות.

ד.2 עקרון הכשירות

הצהרת ערכים

- מטפלי EMDR יכירו ויאמצו את ההתפתחויות בתחום הטיפול וישמרו על סטנדרטים גבוהים בעבודתם המקצועית. עליהם לתפקד בצורה אופטימלית במסגרת רמת הידע, המיומנות, ההכשרה, החינוך והניסיון שלהם.
- עליהם לקבל אחריות על תוצאות פעולותיהם ולעשות כל מאמץ כדי להבטיח שירותים נאותים ואפקטיביים - לטובת המטופלים.

ד.2.א תקן מודעות לאתיקה מקצועית

על מטפלי EMDR:

- (i) לפתח ולתחזק מודעות כוללת לאתיקה מקצועית, כולל היכרות עם קוד זה, בהתייחסותם למטופלים, לעמיתים ולארגונים ארציים ואירופאיים (בכל שלב של הכשרה ומומחיות בין אם המטפל לפני אקדיטציה, מומחה, מדריך, מתרגל או טריינר).
- (ii) לשלב שיקולים אתיים בפעילויותיהם המקצועיות, כמרכיב בסיסי של התפתחות מקצועית מתמשכת.

ד.2.ב תקן כשירות ופיתוח כשירות

על מטפלי EMDR:

- (i) להיות מחויבים לפיתוח מקצועי מתמיד; להיות פתוחים להליכים חדשים ולשינויים עתידיים בציפיות ובערכים.
- (ii) להישאר מעודכנים בחידושים מדעיים, אתיים וחוקיים הנוגעים לפעילותם המקצועית, תוך רגישות להתפתחויות הדינמיות בהקשר הרחב שבו הם פועלים - החברתי, הפוליטי והארגוני.

ד.2.ג תקן הכרה במגבלות כשירות

על מטפלי EMDR:

- (i) להכיר את מגבלות יכולתם ולהשכיל לעבוד בתוך גבולות אלה. לספק שירותים מקצועיים ולהשתמש בטכניקות - רק אם יש להם הכשרה וניסיון בהם. באזורים בהם אין עדיין תקנים מוכרים, מטפלי EMDR ינקטו בכל אמצעי הזהירות הנדרשים כדי להגן על רווחתם של מטופליהם.
- (ii) להתייעץ ולחתור לקבלת הנחייה מקצועית באופן שוטף, במיוחד כאשר הנסיבות עשויות לאתגר את מומחיותם המקצועית והמדעית.
- (iii) לשאוף להבטיח כי העובדים תחת הנחייתם הישירה יעמדו גם הם בכל דרישה מדרישות תקן זה, וכי לא יידרשו לעבוד מעבר לגבולות כשירותם.

ד.2. תקן הכרה בגבולות השיטות

על מטפלי EMDR:

- (i) להיות ערים ומודעים למגבלות שיטות הטיפול, ולמגבלות המסקנות שניתן להפיק משיטות אלה, בנסיבות שונות ועבור מטרות/יעדים שונים.
- (ii) לבצע את חובותיהם על בסיס של הכנה זהירה ומוכנות, כך שעבודתם תהיה ברמה גבוהה, והתקשורת - מדויקת, עכשווית ורלוונטית.

ד.2.ה תקן של מגבלות עקב מסגרות חיצוניות

- מטפלי EMDR צריכים להיות קשובים לאופן בו תנאי עבודתם או תנאים חברתיים עלולים לאפשר או לעכב את היישום ההולם של כשירותם, או להשפיע על שיטות העבודה שלהם.

ד.3. עקרון האחריות

הצהרת ערכים

- מטפלי EMDR צריכים להכיר באחריותם כלפי מטופלים, מודרכים, עמיתים, והציבור הרחב: להימנע מפגיעה, משימוש לרעה ומניצול לרעה של תפקידם ומעמדם.

ד.3.א תקנים של אחריות

על מטפלי EMDR:

- (i) לדאוג לרווחת המטופלים ולהימנע מפגיעה בהם; לקחת בחשבון ששיטות טיפול עלולות להתנגש באינטרסים של מטופלים שונים. מטפל EMDR יצטרך לשקול את האינטרסים הללו ואת הנזק הפוטנציאלי שעלול להיגרם על ידי אלטרנטיבות טיפוליות שונות ו/או מניעתן. יש להתייחס לכל משוב שלילי שמתקבל, ולהתנצל במקרה הצורך. התנצלות אינה בהכרח הודאה באשמה או באחריות. רבות מהתלונות הרשמיות הן לעיתים הדרך היחידה של המטופל לקבל הכרה במצוקתו.
- (ii) להימנע מהתנהגות בלתי הולמת אישית ומקצועית, העלולה לפגוע במוניטין המקצועי של עמותת EMDR ישראל או בקולגות; יש לדעת שהרשעה בעבירות פליליות, הנובעות מהתנהלות מקצועית לא תקינה, עשויה לפגוע במוניטין של כלל בעלי המקצוע.
- (iii) להיות מודעים לפעילותם המדעית והמקצועית של אחרים העובדים איתם, תוך תשומת לב מיוחדת להתנהגות האתית של עובדים, עוזרים, מפקחים וסטודנטים.
- (iv) להיות מודעים לכל הסיכונים האפשריים להם עצמם, וליטול אחריות.

ד.3.ב תקנים של סיום והמשכיות הטיפול

על מטפלי EMDR:

- (i) להבהיר במפגש הראשוני, או בהזדמנות מוקדמת אחרת, את התנאים שבהם ניתן להפסיק את הטיפול/ הקשרים המקצועיים.
- (ii) להתייעץ כאשר נראה שקיימת עמימות לגבי המשך השירותים המקצועיים.
- (iii) להפסיק טיפול כאשר נראה כי המטופלים אינם מפיקים תועלת וגם לא סביר שיעשו כן.
- (iv) במקרה הצורך, להפנות מטופלים למקורות חלופיים לסיוע, ולהקל על העברת הטיפול והמשכיותו, תוך נקיטת שיתוף פעולה סביר עם אנשי המקצוע האחרים.

ד.4 עקרון היושרה

הצהרת ערכים

- מטפלי EMDR מעריכים יושר, דיוק, בהירות והגינות ביחסי הגומלין שלהם עם מטופליהם ועם כל בני האדם בכלל, ומבקשים לקדם יושרה בכל ההיבטים המדעיים והמקצועיים בתחומם.

ד.4.א תקן של יושרה ודיוק

על מטפלי EMDR:

- (i) להיות ישרים ומדויקים בהצגת השתייכותם המקצועית והסמכתם, כולל עניינים כגון ידע, מיומנות, הכשרה, חינוך וניסיון.
- (ii) להציג את עצמם כבעלי הכשרה מקצועית, כישורים והסמכה ב - EMDR רק לאחר הכרה על ידי ארגון EMDR אירופה ועמותת EMDR ישראל.
- (iii) לנקוט צעדים סבירים כדי להבטיח שהכישורים והיכולות שלהם אינם מוצגים על ידי אחרים בצורה מוטעית, וכן לתקן כל מצג שזווא שהם מזהים.
- (iv) להימנע מנקיטת הפליה במסגרת פעילותם, בכל מה שנוגע לגיל, מין, מגדר, זהות מגדרית, גזע, רקע אתני, תרבות, מוצא לאומי, דת, נטייה מינית, בחירות הקשורות לבריאות, נכות, מעמד סוציו-אקונומי או כל אפיון אחר המעוגן בחוק.
- (v) לא להציג באופן מזויף, בצורה ישירה או ברמז כל פרסום של שירותים מקצועיים או פרסומים אחרים; לא לרמוז על זיקה לארגון כלשהו או על מתן חסות או על אישור על ידי אותו ארגון, בין כשירות מקצועי מיוחד או כהכשרה.
- (vi) להיות ישרים ומדויקים בהעברת מסקנות מקצועיות, דעות וממצאי מחקר, ולהכיר במגבלות הפוטנציאליות הקיימות.
- (vii) להיות ישרים ומדויקים בהצגת שיקולים פיננסיים ואחרים בטיפול, בהנחיה, בהדרכה, בתעסוקה ובקשרים חוזיים אחרים.
- (viii) לוודא שהמטופלים מודעים, מההתקשרות הראשונה, לעלויות ולדרכי התשלום תמורת השירותים המקצועיים.
- (ix) לתבוע בעלות וקרדיט רק על מחקרים ומאמרים שלהם-עצמם, או על תרומות מדעיות ומקצועיות אחרות שלהם-עצמם, ולספק הכרה נאותה בתרומתם של אחרים לעבודה משותפת.

הקוד האתי של עמותת EMDR ישראל

- (x) להיות ישרים ומדויקים בפרסום השירותים המקצועיים, על מנת למנוע ציפיות לא מציאותיות מהציבור או הטעיות אחרות.
- (xi) להציג את היישום של שיטת של EMDR ולהציע את השירותים, המוצרים והפרסומים בצורה הוגנת ומדויקת, תוך הימנעות ממצג שווא של הגזמה או שטחיות.
- (xii) מטפלי EMDR המלמדים בקורסים, צריכים לוודא שההצהרות בתיאור הקורס הינן מדויקות ולא מטעות; שהן מייצגות במדויק את ההוראה בפועל, את ההכשרה והניסיון של המורים, מטפלי EMDR, את התוכניות ואת כל העלויות הכרוכות בקורס.

ד.4.ב תקן למניעת ניצול וניגודי עניינים

על מטפלי EMDR:

- (i) להיות מודעים לבעיות שעלולות לנבוע מִפְּל או ריבוי יחסים. למשל: הנחייה או הוראה של מודרכים שהם בקשר משפחתי או חברתי איתם; מתן טיפול פסיכולוגי לחבר(ה).
- (ii) להימנע מיצירת קשרים שעלולים לפגוע באובייקטיביות המקצועית או להוביל בדרך זו או אחרת לניצול או לניגוד עניינים עם מטופלים.
- (iii) להבהיר למטופלים ולגורמים רלוונטיים אחרים את תפקידיהם המקצועיים ואת ניגוד העניינים שעלול לעלות.
- (iv) להימנע מניצול או מהתעללות שמטרתם לקדם את האינטרסים המיניים, האישיים, הכספיים או האחרים של המטפל.
- (v) לא לסלף מידע על אודות הכשרתם, ניסיונם המקצועי או כשירותם, תואריהם האקדמיים, תעודותיהם, חברותם במוסדות וארגונים; על אודות השירות המקצועי שלהם, כולל הביסוס המדעי והקליני או מידת הצלחתם, על עלות שירותם, או על אודות פרסומים ותוצאות מחקר שלהם.
- (vi) לא לשתף פעולה, לא לאפשר, לא לסייע ולא ליטול חלק בעיני גופני או מנטלי, או בכל התנהגות אכזרית, בלתי אנושית ומשפילה, שיש בה פעולה המוגדרת כגורמת כאב או סבל חמור בכוונה תחילה.
- (vii) להכיר בכך כי ניגוד עניינים ואי-שוויון בכוח עשויים להתקיים גם לאחר סיום יחסי העבודה המקצועיים, כך שהחובות המקצועיות החלות על המטפל עדיין שרירות וקיימות. כאשר מתעוררים ניגודי אינטרסים בין מטופלים ובין מוסדות המעסיקים מטפלי EMDR, על מטפלי ה- EMDR להבהיר את טבען של הנאמנויות שלהם ואת כיווני האחריות שלהם ולשמור על התחייבויותיהם כלפי הצדדים.

ד.4.ג תקן לשמירת גבולות אישיים

על מטפלי EMDR:

- (i) להימנע ממערכת יחסים בעלת אופי רומנטי או מיני עם מטופליהם או עם מי שיש להם איתם קשר מקצועי, או עם מי שיש להם מחויבות כלפיהם להמשך טיפול. הדברים אמורים גם במטופל לשעבר, סטודנט, חניך או חבר צוות זוטר.
- (ii) להימנע מהתעמרות והשפלה של אנשים איתם הם בקשר מקצועי או בעמותת EMDR ישראל. מדובר בכל מה שקשור לגיל, מין, מגדר, זהות מגדרית, גזע, רקע אתני, תרבות, מוצא לאומי, דת, אוריינטציה מינית, בריאות, נכות, שפה, או מעמד סוציאקונומי.
- (iii) לזהות בהטרדה כל התנהגות מילולית או גופנית אשר לועגת, מזלזלת או פוגעת, ואשר יכולה לבוא לביטוי בפעולה חמורה בודדת או בפעולות מרובות ונמשכות, כולל התנהגות מינית שמתערבת

הקוד האתי של עמותת EMDR ישראל

בעבודתו של האחר ופוגעת בה, או היוצרת סביבת עבודה עוינת ופוגענית. כל זה חל גם על העמותה הישראלית והארגון האירופאי של EMDR.

ד.4. תקן להתמודדות עם התנהגות לא אתית

על מטפלי EMDR:

- (i) לערער על התנהגות של עמיתים המעורבים בהתנהגות בלתי אתית, ו / או לשקול להעלות טענות על התנהגות בלתי הולמת זו לתשומת לבם של הגורמים המופקדים על חקירתן. זה חל גם על עמותות EMDR אירופה ו EMDR ישראל, במיוחד כאשר התנהגות הציבור עשויה להיות מושפעת או תהיה מושפע מההתנהגות הבלתי הולמת הנדונה.
- (ii) כאשר מעלים טענות על התנהגות בלתי הולמת של עמית – יש לעשות זאת ללא זדון וללא הפרת סודיות, ולפרט רק מה שנדרש לתהליכי החקירה הראויים.
- (iii) כאשר עמיתיהם נאשמים בהתנהגות בלתי הולמת - יש לנקוט בכל הצעדים הסבירים כדי להגיע לחקר האמת.

מקורות

- Code of Ethics and Conduct, Guidance published by the Ethics Committee of the British Psychological Society August 2009
- The statement of Ethical Principles of the European Association for Psychotherapy, 12-07-2002 .
- European Federation of Psychologists Associations, Guidance for Ethical Codes of Member Associations, Revised by General Assembly Granada, July 2005
- 2022 EMDR Europe Association Code of Ethics Statement of Ethical Principle
<https://emdr-europe.org/wp-content/uploads/2022/08/EMDR-Europe-Code-of-Ethics.pdf>

נספח

- הקוד האתי מתייחס בעיקר למחקר ב- EMDR
- כאשר נדרש אישור מוסדי למחקר, על החוקרים למסור מידע מדויק אודות הצעות המחקר שלהם ולקבל אישור לפני ביצוע המחקר. הם יערכו את המחקר בהתאם לפרוטוקול המאושר.

1. הסכמה מדעת למחקר

א. כאשר מתקבלת, כנדרש, הסכמה מדעת - על חברי EMDR ליידע את משתתפי המחקר:

1. על מטרת המחקר, פרק הזמן המשוער לעריכתו והתהליכים;
2. על זכותם לסרב להשתתף או להפסיק את השתתפותם, גם לאחר שהתחילו;
3. על ההשלכות הצפויות עקב סירובם או הפסקת השתתפותם;
4. על גורמים העלולים להשפיע על נכונותם להשתתף במחקר, כגון סיכון אפשרי, אי נוחות או השפעות לוואי;

הקוד האתי של עמותת EMDR ישראל

5. על הטבות מחקריות עתידיות;
 6. על גבולות הסודיות;
 7. על תמריצים להשתתפות;
 8. לתת כתובת למענה על שאלות הנוגעות למחקר ולזכויות המשתתפים בו, ולאפשר בכך למשתתפים לשאול שאלות ולקבל תשובות.
- ב. כאשר חברי EMDR עורכים מחקר שיש בו ניסוי טיפולי עליהם להבהיר, עוד בטרם תחילת המחקר:
1. את טבעו הניסויי של הטיפול;
 2. מה הם השירותים שיעמדו או לא יעמדו, במקרה הצורך, לרשות קבוצת הביקורת;
 3. באיזה אופן תיערך החלוקה של הנבדקים לקבוצת הטיפול ולקבוצת הביקורת;
 4. מה הם הטיפולים החלופיים הזמינים למקרה שמישהו אינו מעוניין להשתתף במחקר או שהוא מביע רצון לפרוש, כשהמחקר התחיל.
 5. איך יתנהל הפיצוי עבור הוצאות כספיות של המשתתפים, כולל מצב שבו ייתבע החזר מהמשתתף או מצד שלישי.
- ג. על מטפלי EMDR:
1. לשקול את כל המחקרים מנקודת המבט של משתתפי המחקר, במטרה למנוע סיכונים פוטנציאליים, סיכונים לפגוע ברווחה פסיכולוגית, בבריאות גופנית, בערכים אישיים ובכבוד.
 2. לקבל אחריות על בחירת נושאי המחקר שלהם ועל שיטות המחקר שבחרו לניתוח התוצאות ולדיווח.
 3. להתחשב בשיקולים כגון: גיל, מוגבלות, השכלה, מוצא אתני, מין, מגדר, זהות מגדרית, שפה, מוצא לאומי, גזע, דת, מצב משפחתי או משפטי, או נטייה מינית, ולהתייעץ בהתאם לצורך עם מומחים לגבי השפעות של גורמים כאלה.
 4. לשאול את משתתפי המחקר, ממועד ההתקשרות הראשונה, לגבי גורמים שלגביהם קיימת סבירות לסיכון ו/או לנזק, ולהנחות אותם על כל פעולה שהם צריכים לנקוט כדי למזער סיכונים כאלה.
 5. להימנע משימוש בפיצוי כספי או בתמריצים אחרים עבור משתתפי מחקר, כדי למנוע נזק אפשרי למטופלים/נחקרים עקב חשיפתם להתמודדות קשה מזו שהם מתמודדים איתה באורח חייהם הרגיל;
 6. לנקוט משנה זהירות כאשר משתתפי המחקר נמצאים בסביבה מסחרית והגומול למטפל עשוי להשפיע על הטיפול.
 7. לקבל את האישור האובייקטיבי של יועצים עצמאיים בכל פעם שעשויות להיות השלכות שליליות לטיפול ו/או למחקר עקב מסקנות, עקב נזק ישיר או עקב אי-נוחות יוצאת דופן. לקבל הסכמה מדעת מורחבת של משתתפי המחקר, ספציפית לנושאים כאלה.
 8. ליידע את משתתפי המחקר, מההתקשרות הראשונה, שיש להם זכות לסגת בכל עת, ושהחלטתם זו לא תהיה מושפעת מקבלה או מהצעה של כל פיצוי כספי או תמריצים אחרים להשתתפות.
 9. ליידע את משתתפי המחקר, מההתקשרות הראשונה, כי זכותם לסרב לענות על שאלות המועלות בפניהם, ותוך כך להסביר כי סירוב עלול להביא להפסקת השתתפותם. הנושא רלבנטי במיוחד כאשר מדובר בביטחון האישי של המטופל.
 10. ליידע את משתתפי המחקר כשמוצאים ראייה לבעיה פסיכולוגית או פיזית, אשר לכאורה הם אינם מודעים אליה: ליידע רק אם היעדר הדיווח עלול לסכן את רוחתם בהווה או בעתיד.
 11. יש לנקוט משנה זהירות בהיענות לבקשות עצה של משתתפי מחקר בנושאים פסיכולוגיים או אחרים, ולהציע להם לפנות לעזרה, כשמדובר בסוגיות חמורות מספיק, כדי להצדיק שירותים מקצועיים.

2. תקן לתדרוך וסיכום עם משתתפי המחקר

על מטפלי EMDR:

1. לדווח למשתתפי המחקר בסיום השתתפותם, לגבי מהות המחקר ותוצאותיו, כדי לזהות כל נזק בלתי צפוי, אי-נוחות או תפיסות מוטעות, וכדי להציע עזרה, אם נחוץ.
2. לנקוט משנה זהירות ולהקפיד על דיוק בפרטים, כאשר דנים בתוצאות עם משתתפי המחקר, שכן מסקנות המחקר עלולות להיות מובנות בצורה לא מדויקת.

3. הסכמה מדעת להקלטת תיעוד קולות ותמונות במחקר

על החוקרים להשיג הסכמה מדעת ממשתתפי המחקר או בטרם מתעדים אותם - עבור איסוף נתונים - באמצעות קול או תמונה, אלא אם:

1. המחקר בעל אופי של תצפיות טבעיות במקומות ציבוריים ואין לשער שיביא לזיהוי אישי או לנזק;
2. במחקר מלכתחילה מוטמנת הטעיה, וההסכמה לשימוש בהקלטה אמורה להתקבל בהמשך.

4. הסכמה מדעת למחקר

חברי EMDR יכולים לערוך מחקר ללא הסכמה מדעת:

1. רק כאשר לא סביר שהמחקר יגרום לנזק או למצוקה שכן הוא:

א. כרוך במחקר של שיטות חינוך רגילות, או של תוכניות לימודים, או של שיטות לניהול כיתה שנערכות בסביבה חינוכית;

ב. נוגע לשאלונים אנונימיים, לתצפיות טבעיות או למחקר ארכיוני, שחשיפת תשובותיו לא יסכנו את המשתתפים באחריות אזרחית או פלילית, ולא יפגעו במעמד הכספי, בסיכוי תעסוקתי או במוניטין שלהם, ושהסודיות מוגנת;

או:

ג. עוסק בגורמים הקשורים ליעילות של תפקיד או יעילות של ארגון, המצויים בסביבה ארגונית אשר אין סיכוי שהמשתתפים יעסקו בה, ושהסודיות מוגנת;

או:

2. רק כאשר קיים היתר חוקי או קיימות תקנות מוסדיות.

5. תחקור

א. עם סיום המחקר, חברי EMDR מאפשרים לנחקרים לקבל מידע הולם אודות אופיו, תוצאותיו ומסקנותיו.

6. דיווח תוצאות מחקר

- א. חברי EMDR לא מסלפים ולא ממציאים נתונים.
- ב. אם חברי EMDR מגלים טעויות משמעותיות בנתונים שהתפרסמו, הם נוקטים צעדים הולמים על מנת לתקן טעויות אלה באמצעות תיקון, הודעת ביטול או שגיאה או כל אמצעי פרסום מתאים אחר.

7. גניבה ספרותית

חברי EMDR לא מציגים חלקים או נתונים מעבודות של אחרים – כאילו הם שלהם.

8. שיתוף תוצאות מחקר למטרות אימות (תיקוף)

- א. אחרי פרסום תוצאות המחקר, חברי EMDR אינם מונעים את הגישה לנתונים, שעליהם מבוססות המסקנות, מחוקרים אמינים אחרים, המעוניינים לאמת טענות משמעותיות על ידי ניתוח מחודש. חוקר או חוקרים אלה אמורים להשתמש בנתונים רק למטרת תיקוף, בתנאי שסודיות המשתתפים נשמרת ובתנאי שאין זכויות חוקיות המונעות את חשיפת הנתונים. כל זה לא מונע מחברי EMDR לדרוש מחוקר או חוקרים אלה לשאת בהוצאות הנובעות ממסירת מידע זה.
- ב. חוקרים, המבקשים נתונים מאחרים על מנת לאמת טענות משמעותיות באמצעות ניתוח מחודש, יכולים להשתמש בנתונים ששותפו בהם רק למטרה המוצהרת.